

FARELERDE PAPILLA FUNGİFORMİSLERİN POSTNATAL GELİŞİMİ ÜZERİNE IŞIK VE TARAMALI ELEKTRON MİKROSKOBİK (SEM) İNCELEMELER*

Burhan TOPRAK¹

Sadık YILMAZ²

¹Etlik Merkez Veteriner Kontrol ve Araştırma Enstitüsü Ankara – TÜRKİYE

²Fırat Üniversitesi Veteriner Fakültesi Anatomi Anabilim Dalı Elazığ – TÜRKİYE

Geliş Tarihi: 02.01.2003

Light and Scanning Electron Microscopic (SEM) Investigations on Postnatal Development of the Fungiform Papillae in the Mice

Summary

This study was carried out to examine light and scanning electron microscopic (SEM) changes in the fungiform papillae of mice during postnatal period. In this study, the tissue samples collected from the tongues of mice that were 0, 15, 30, 60, 90, 120, 150, and 180 days old during postnatal period were used to be material. Collected tissue samples were examined by light and scanning electron microscopy.

Fungiform papillae were present in newborn mice but mature taste buds were seen in postnatal 2 days old animals. It was seen that the fastest increase in 0-15 days period and papillae completed their developments in 120 days old animals with the average length of 117.08 µm and width of 83.21 µm. The average length and width of the taste buds that were completely developed in 90 days old mice were 38.33 µm and 30.81 µm, respectively.

In the scanning electron microscope, one taste pore was seen in the middle of the top of the papillae as of 15th day of the age. By the examination of higher magnification micropits and microridges were seen on the epithelial surfaces of the tissues samples of all age group animals.

As a result, it was found that fungiform papillae, which seen the first mature taste buds in postnatal 2 days old animals and were developed fast at the beginning (0-15 days) of the postnatal period.

Key Words: Mouse, fungiform papillae, development, scanning electron microscope (SEM)

Özet

Bu çalışma farelerde postnatal dönemde papilla fungiformis'lerde meydana gelen ışık ve taramalı elektron mikroskopik değişimleri incelemek amacıyla planlanmıştır. Araştırmada postnatal dönemin 0, 15, 30, 60, 90, 120, 150 ve 180. günlerindeki fare dillerinden alınan doku örnekleri materyal olarak kullanıldı. Yeni doğanlarda papilla fungiformis'ler mevcuttu fakat porus'u teşekkül etmiş tat tomurcuklarına postnatal 2 günlüklerde rastlanındı. Papilla'ların ortalama olarak uzunlukta 117.08 µm, genişlikte de 83.21 µm ile gelişimini 120 günlüklerde tamamladıkları ve en hızlı artış oranının ilk 15 günlük dönemde olduğu görüldü. Tat tomurcularının ise 90 günlüklerde gelişimlerini tamamladıkları tespit edildi ve sırasıyla uzunlukları 38.33 µm, genişlikleri ise 30.81 µm olarak belirlendi. Taramalı elektron mikroskop, 15 günlüklerden itibaren papilla'ların tepesinin tam ortasında bir adet tat porus'u gözlandı. Papilla fungiformis'ler yüzeyinden yapılan yüksek büyütmelerde, bütün grplarda yüzey epitelinde çok küçük çukur (Micropit) ve çok küçük çıkışlılarla (Microridge) rastlanındı.

Sonuç olarak, papilla fungiformis'lerdeki ölçümelerde en hızlı artışın ilk 15 günlük dönemde olduğu, bu dönemden sonraki artışın 120. güne kadar yavaş bir hızla devam ettiği ve porus'u teşekkül etmiş fonksiyonel ilk tat tomurcuğuna postnatal 2. günde rastlandığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Fare, papilla fungiformis, gelişim, taramalı elektron mikroskop (SEM)

* Bu çalışma, doktora tezinin bir kısmından özetlenmiş olup, FÜBAP (proje no: 366) tarafından desteklenmiştir.

Giriş

Memelilerde papilla fungiformis'ler, dilin üst yüzünde ve çoğunlukla üç kısmında, papilla filiformis'ler arasında yer alırlar (5,10,22-24). Mouse ve hamster gibi kemiricilerde papilla fungiformis'ler, dilin üst yüzünün ortasındaki oluga paralel ve iki taraflı simetrik sıralar şeklinde bulunurlar. Fakat bu olukta papilla'lar yer almazlar (24, 28).

Papilla fungiformis'ler, prenatal dönemde mouse'da ilk defa 13. gün (28) veya 13-14. günde (15), ratlarda 15. gün (7) veya 21. günde (5), hamsterde ise 12. günde (32) şekillenir.

Papilla fungiformis'lerin innervasyonu, V. çift beyin siniri olan *n. trigeminus*'un kolu *n. lingualis* ve VII. çift beyin siniri olan *n. facialis*'in duyusal kolu *chorda tympani* tarafından sağlanır (7).

Rat, mouse ve hamsterde papillanın epitel tabakasının en tepesinde bir adet tat tomurcuğu bulunur ve bir tat porus'u ile ağız boşluğununa açılır (5,16,23,25,31). Bununla birlikte insan ve maymun gibi primatlarda bir papilla fungiformis'de ortalama 14-15 tat tomurcuğu (3,4,33) ve kedide 7-17 tat tomurcuğu (29) yer alır. Rodentia'dan, oklu kirpide (19) ve keseli sincanda (18) ise papilla fungiformis'ler tat tomurcuğu içermezler.

Fare ve ratlarda papilla fungiformis'lerin prenatal ve erken postnatal dönemde gelişimi ile ilgili taramalı elektron mikroskopik çalışmalarla yüksek büyütmelerde epitel hücrelerin belirgin olduğu ve bu hücreler yüzeyinde çok küçük çıktı ve çukurların bulunduğu gözlenmiştir (11,13,14).

Çalışmada, postnatal dönemde fare papilla fungiformis ve tat tomurculardaki ışık ve taramalı elektron mikroskopik değişimlerin incelenmesi amaçlanmıştır.

Materyal ve Metot

Çalışmada, doğum günü "0" kabul edilmek üzere 0, 15, 30, 60, 90, 120, 150 ve 180 günlük dönemler halinde toplam sekiz grup oluşturuldu ve her grupta 8'er fare kullanıldı. Ayrıca papilla'daki tat porus'unun açılma zamanını tespit etmek için 0-10. günler arasında her gün için 2 adet olmak üzere toplam 84 fare kullanıldı. Hayvanlar ether ile anestezije alındı ve öldürüldü. Alınan doku örnekleri %10'luk formaldehit solusyonunda tespit edildi. Elde edilen parafin bloklardan 5-7 mikrometre kalınlığında kesitler her yaş grubunda dilin dorsal'inden ventral'ine transversal olarak alındı. Bu Kesitlere Mayer'in hematoksilen-eosin (21) boyası yöntemi uygulandı. Mikrometrik ölçümler oküler mikrometre yardımıyla alındı. Resimler Nikon marka

arastırma mikroskobunda çekildi. Terminojik ifadelerin yazımında Nomina anatomica veterinaria (26) ve Nomina histologica veterinaria (27)'dan yararlanıldı.

Taramalı elektron mikroskopik inceleme için her gruptan iki farenin dili kullanıldı. Bunlar bir bütün halinde serum fizyolojikte yıkandı. Hazırlanan doku örnekleri fosfat tamponlu %3'lük gluteraldehit (pH:7,3) ilk tespit işlemine tabi tutuldu. Daha sonra aynı tamponda yıkanan dil örnekleri %1'lik ozmiyum solusyonunda 37°C'de 1,5 saat süreyle son tespit yapıldı. Bu işlemden sonra dil yüzeyindeki ekstrasellüler mukus tabakasını uzaklaştırmak amacıyla 3 N'luk HCl'de 60°C sıcaklıkta 20 dakika bekletildi (13, 14). Elde edilen dil örnekleri alkol ve amil asetat serilerinden geçirilerek 31°C sıcaklık 70 bar basınçta 1,5-2 saat süreyle kritik nokta kurutucusunda (critical point dryer) kurutuldu. Kurutulan diller stublara yapıştırıldı. İnceleme öncesinde, stublardaki dil örnekleri VG Microtech Polaron SC500 sputter coater cihazında 0.05 Torr basınç altında altın kaplama yapıldı. Hazırlanan numuneler Jeol JSM 5600 marka taramalı elektron mikroskopta 5-15 kV aralığında incelenerek fotoğraflar alındı ve değerlendirildi.

Bulgular

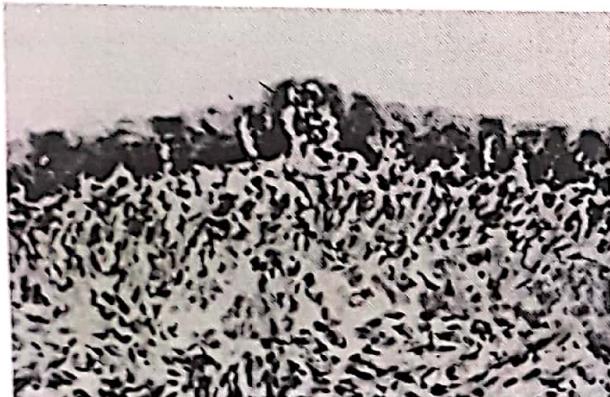
Papilla fungiformis'lerin, dilin üst yüzünde mantar biçiminde çıktılar olarak papilla filiformis'ler arasında dağıldıkları görüldü. Dilin ucundan, öğütücü dişler arasındaki çıktısına kadar olan bölgede yer alan bu papilla'lar, yoğun olarak dilin üç kısmında ve kenarlarında bulunmaktaydı. Sulcus medianus'a paralel simetrik sıralar şeklinde bulunan papilla fungiformis'lere bu olukta rastlanılmadı.

Işık mikroskopik bulgular:

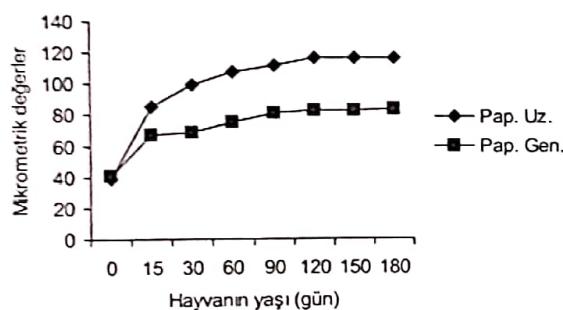
Papilla fungiformis'ler çok katlı yassı bir epitel ile örtülüydü. Papilla'ların tepesindeki epitel kalınlığı, yanlarındaki ve papilla'lar arasındaki epitel kalınlığından daha inceydi. Yeni doğanlarda papilla'nın tepesinin tam ortasında bir adet tat tomurcuğunu (*Caliculus gustatorius*) belirginleşmeye başladığı ancak bunun tat porus'ununa (*Porus gustatorius*) sahip olmadığı görüldü (Şekil 1). Papilla'larda porus'u şekillenmiş (olgunlaşmış) tat tomurcularına postnatal 2 günlüklerde rastlandı (Şekil 3). Işık mikroskobunda tat tomurcularında açık (gustatorik) ve koyu (destek) boyalı iki tip tat tomurcuğu hücresi görüldü (Şekil 4).

Papilla uzunluğu ve genişliği yeni doğanlarda sırasıyla 38.53 μm ve 41.26 μm iken 15 günlüklerde hızlı bir artışla uzunlukta 85.25 μm , genişlikte de

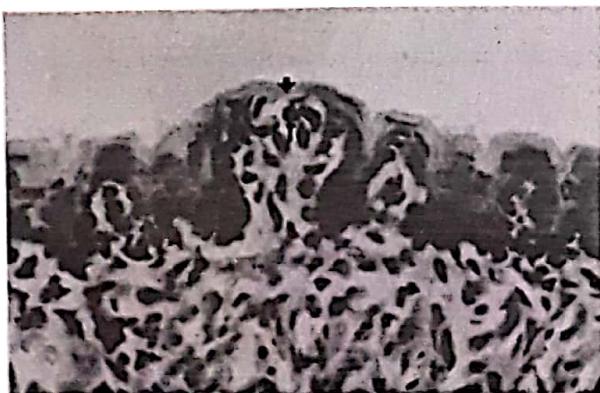
66.67 μm 'ye ulaşmıştı. Papilla'nın bir önceki döneme göre uzunlukta %121.25, genişlikte de %61.59 arttığı görüldü ve bu en hızlı artış oranı olarak dikkat çekti. Daha sonraki dönemlerde papilla'nın uzunluk ve genişliğinde küçük artışların olduğu görüldü (Şekil 2). Papilla'ların postnatal 120 günlüklerde ortalama olarak uzunlukta 117.08 μm , genişlikte de 83.21 μm 'ye ulaşarak gelişimlerini tamamladıkları tespit edildi (Tablo 1).

Şekil 1. Yeni doğanların papilla fungiformis'i ve tepesinde belirginleşmeye başlamış bir adet tat tomurcuğu (t), çok katlı yassi epitel (ok), bağ doku (b). H.E. X 100.

Şekil 2. Papilla fungiformis uzunluk ve genişliğinin yaşa bağlı olarak artışı.

Şekil 3. İki günlüklerin papilla fungiformis'inde ilk tat porus'larının görülmesi, tat tomurcuğu (t) ve tat porus'u (ok). H.E. X 200.

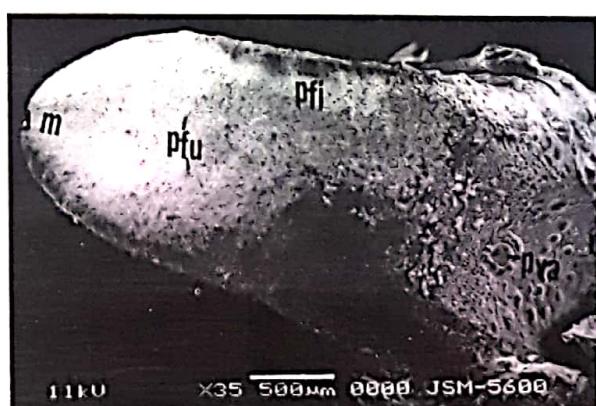

Şekil 4. 30 günlüklerin papilla fungiformis'i, çok katlı yassi epitel (e), tat tomurcuğu (t), tat porus'u (kalın ok), açık (g) ve koyu (ince ok) boyalı hücreler, epitel yüzeyde zayıf bir keratinizasyon (k). H.E. X 100.

Yeni doğanlarda tam olarak olgunlaşmış tat tomurcuğu bulunmadığından ölçüm yapılamadı, ancak 15 günlüklerde tat tomurcuğunun ortalama uzunluğu ve genişliği sırasıyla 32.61 μm ve 27.94 μm olarak tespit edildi. 90 günlülere kadar artı gösteren tat tomurcuklarının bu dönemdeki ortalama uzunluğu 38.33 μm , genişliği ise 30.81 μm olarak saptandı ve tat tomurcuklarının gelişimlerini bu dönemde tamamladıkları görüldü (Tablo 1). Tat tomurcuklarının uzunluk/genişlik oranlarının 1.17-1.24 arasında değiştiği belirlendi.

Taramalı elektron mikroskopik bulgular:

Taramalı elektron mikroskopik incelemede yeni doğanların dilinde sulcus medianus belirgindi ve papilla fungiformis'lerin bu sulcus'a paralel simetrik sıralar halinde papilla filiformis'ler arasında yer aldıları görüldü (Şekil 5). Papilla'lar yüzeyinden yapılan yüksek büyütmelerde tat porus'lara rastlanılmadı.

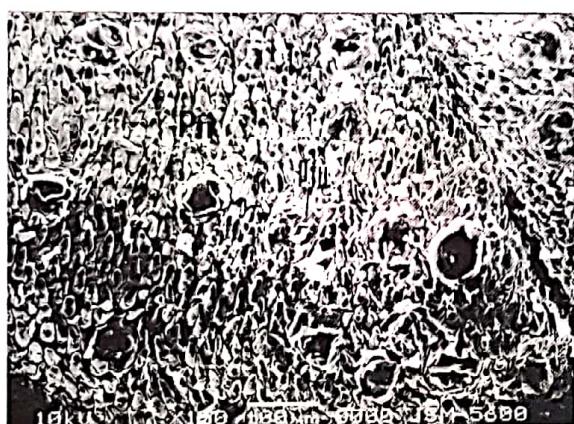

Şekil 5. Yeni doğanların dilinden genel bir görünüm. Dil ucu (a), Median sulcus (m), Papilla fungiformis (Pfu), Papilla vallata (Pva), İntermolar çıkıştı (i), Papilla filiformis (Pfi), dil kökü (r).

Tablo 1. Papilla fungiformis'lerden alınan ortalama ölçümeler

	0	15	30	60	90	120	150	180
	H a y v a n i n	y a s i	(g ü n)					
Papilla uzunluğu (μm)	38.53±0.75	85.25±4.60	99.34±3.37	107.88±4.6	112.17±2.15	117.08±3.45	117.02±2.74	117.40±2.80
Papilla genişliği (μm)	41.26±1.29	66.67±1.92	69.05±1.28	74.76±3.06	81.43±1.63	83.21±1.54	83.25±2.62	83.50±4.73
Tomurcuk uzunluğu (μm)	-	32.61±1.08	34.83±0.83	37.83±1.78	38.33±0.88	38.57±1.05	38.69±1.10	38.19±1.10
Tomurcuk genişliği (μm)	-	27.94±1.09	29.40±1.10	30.53±1.04	30.81±0.76	31.50±0.87	31.56±1.21	31.49±1.03

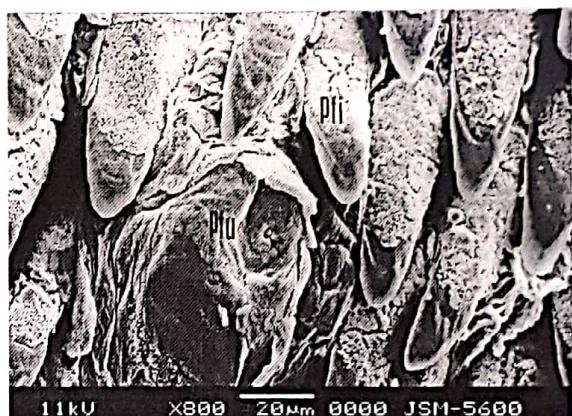
15 günlüklerden itibaren papilla'ların tepesinin tam ortasında bir adet tat porus'u gözlandı. Papilla'lar yüzeyinden yapılan yüksek büyütümlerde, bütün groplarda epitel hücrelerin sınırları, çok küçük çukur (micropit) ve çok küçük çıkışlıklar (microridge) gözlendi (Şekil 6,7,8).

Şekil 6. 15 günlüklerde dil ucundan bir görünüm. Papilla fungiformis (Pfu), Median sulcus (m), Papilla filiformis (Pfi), tat porus'ları (küçük oklar).

Şekil 7. 90 günlüklerin papilla fungiformis'inden yüksek bir büyütme. Microridge (mr), Micropit (mp) ve tat porus'u (tp).

Şekil 8. 120 günlüklerin papilla fungiformis'i. Papilla fungiformis (Pfu), Papilla filiformis (Pfi) ve tat porusu (ok).

Tartışma

Hamster (23,24), mouse (11,30), maymun ve insan (2), sincap maymunu (12) ve sincapta (6), papilla fungiformis'lerin dilin üst yüzeyinde papilla filiformis'ler arasında dağılan mantar biçiminde çıkışlıklar oldukları, hamster (24) ile mouse'da (28) dil ucundan öğütücü dişler arasında kadar olan bölgede yer aldıları, yoğun olarak dilin ucunda ve yan kenarlarında bulundukları (2,6,24), papillaların dilin üst yüzeyinin ortasında bulunan oluğa paralel olarak yer aldıları ve bu olukta bulunmadıkları (24,28) bildirilmektedir. Çalışmada da aynı sonuçlar elde edilmiştir.

Hamster (23,24,31), rat (5) ve mouse'da (25) papilla fungiformis'lerin tepesinin tam ortasında papilla'nın uzunluğu eksenine paralel bir adet tat tomurcuğu bulunduğu ve bunların bir tat porus'ıyla ağız boşluğununa açıldığı, oklu kirpi (19) ve keseli sıçanda (18) ise papilla fungiformis'lerin tat tomurcuğu içermediği bildirilmiştir. Çalışma bulguları oklu kirpi (19) ve keseli sıçan (18) için yapılan bildirimlerle uyumsuz, diğerleri (5,23,24,25,31) ile ise uyumludur.

Harada ve ark. (8), yeni doğan ratlarda papilla fungiformis'lerde tat tomurcuklarının mevcut olduğunu ve bunlardan %14'ünde bir tat porus'u bulunduğu, doğumdan bir hafta sonra ise tat tomurcuklarının %80'inin tat porus'lara sahip olduğunu belirtirken, Dinç ve ark. (5), postnatal 3 günlük ratlarda tat tomurcuklarının yer aldığı fakat tamamen gelişmiş tat tomurcuklarına postnatal 5 günlüklerde rastlanıldığını, Whitehead ve Kachele (32)'de prenatal dönemde hamster papilla fungiformis tat tomurcuğu ve porus'un geliştiğini ve postnatal birinci günde tat porus'un geliştiğini erişkinlerdeki değere ulaştığını, Iwasaki ve ark ise mouse (13) ve Rat (14)'da tat porusunun postnatal 7. günde görüldüğünü bildirmiştir. Araştırmada yeni doğan farelerde tat tomurcuğu bulunmuş fakat porus'u teşekkül etmiş tat tomurcuklarına postnatal 2. günlüklerde rastlanmıştır.

Papilla fungiformis'lerin taramalı elektron mikroskopik yapısıyla ilgili olarak bu papilla'ların papilla filiformis'ler arasında dağıldıkları (1,6,10,11,17) ve uçlarının papilla filiformis uçlarının aşağısında yer aldığı (17) bildirimleri, çalışmada da tespit edilmiştir.

Papilla fungiformis tat porus'un yüzey yapısıyla ilgili olarak Arvidson ve ark. (2) insan ve maymunda büyük delikli porus'larda mikrovillus görüldüğünü ve bu mikrovillus'lar arasında çomak benzeri hücresel uzantıların yer aldığı, Iida ve ark.

Kaynaklar

- Agungpriyono S, Yamado J, Kitamura N, Nisa C, Sigit K, Yamamoto Y. Morphology of the dorsal lingual papillae in the lesser mouse deer, *Tragulus javanicus*. *J Anat* 1995; 187: 635-640.
- Arvidson K. Scanning electron microscopy of fungiform papillae on the tongue of man and monkey. *Acta otolaryngol* 1976; 81: 496-502.
- Arvidson K, Friberg U. Human taste: response and taste bud number in fungiform papillae. *Science* 1980; 209: 807-808.
- Arvidson K, Cottler-Fox M, Friberg V. Taste buds of the fungiform papillae in Cynomolgus monkey. *J Anat* 1981; 133: 271-280.
- Dinç G, Girgin A, Yılmaz S. Ratlarda papilla fungiformis'in prenatal ve postnatal gelişimi. *F.Ü. Sağlık Bil. Derg* 1995; 9: 161-163.
- Emura S, Tamada A, Hoyokawa D, Chen H, Jamali M, Taguchi H, Shoumura S. SEM Study on the dorsal lingual surface of the Flying Squirrel. (*Petaurus leucogenys*). *Ann Anat* 1999; 181: 495-498.
- Farbman AI, Mbiene JP. Early development and innervation of taste bud-bearing papillae on the rat tongue. *J Comp Neurol* 1991; 304: 172-186.
- Harada S, Yamaguchi K, Kanemaru N, Kasahara Y. Maturation of taste buds on the soft palate of the postnatal rat. *Physiol Behav* 2000; 68: 333-339.
- Iida M, Yoshioka I, Muto H. Taste bud papillae on the retromolar mucosa of the rat, mouse and golden hamster. *Acta Anat* 1983; 117: 374-381.
- Iwasaki S, Miyata K, Kobayashi K. Comparative studies of the dorsal surface of the tongue in three mammalian species by scanning electron microscopy. *Acta Anat* 1987; 128: 140-146.
- Iwasaki S, Miyata K, Kobayashi K. The surface structure of the dorsal epithelium of tongue in the mouse. *Acta Anat Nipp* 1987; 62: 69-76.
- Iwasaki S, Miyata K, Kobayashi K. Scanning electron microscopic study of the dorsal lingual surface of the squirrel monkey. *Acta Anat* 1988; 132: 225-229.

(9) ise mouse, rat ve hamsterde papilla fungiformis tat porus'larda mikrovillus ve çomak benzeri çıktılarını görürmediğini bildirmektedirler. Çalışmada da tat porus'larda Iida ve ark. (9)'nın bildirimine uygun şekilde mikrovillus ve çomak benzeri çıktılar gözlenmemiştir.

Bazı bildirimler (11,13,14,20), papilla fungiformis'ler yüzeyinden yapılan yüksek büyütmelerde epitel hücrelerin sınırlarının belirgin olduğunu, Iwasaki ve ark. (12) ise papilla fungiformis'ler yüzeyinde epitel hücrelerin sınırlarının görülmeyeğini bildirmektedirler. Araştırma sonuçları Iwasaki ve ark. (12)'nın bildirimini ile uyumsuz, diğer (11,13,14,20) bildirimlerle uyumludur.

Papilla fungiformis'lerdeki epitel hücrelerden yapılan yüksek büyütmelerde çok küçük çıktı (microridge) (9-12,14,20) ve çok küçük çukurlar (micropit) (11,13,14) yer aldığı şeklindeki bildirimler çalışmada da tespit edilmiştir.

Sonuç olarak, papilla fungiformis'lerdeki ölçümlede en hızlı artışın ilk 15 günlük dönemde olduğu, bu dönemde sonraki artışın 120. güne kadar yavaş bir hızla devam ettiği ve porus'u teşekkül etmiş fonksiyonel ilk tat tomurcuğuna postnatal 2. günde rastlandığı tespit edilmiştir.

Çalışmanın alanındaki bilgi birikimine katkıda bulunacağı kanaatine varılmıştır.

13. Iwasaki S, Yoshizawa H, Kawahara I. Study by scanning electron microscopy of the morphogenesis of three types of lingual papilla in the mouse. *Acta Anat* 1996; 157: 41-52.
14. Iwasaki S, Yoshizawa H, Kawahara I. Study by scanning electron microscopy of the morphogenesis of three types of lingual papilla in the rat. *Anat Rec* 1997; 247: 528-541.
15. Kaufman MH. The Atlas of Mouse Development, San Diego: Academic Press. San Diego. 1992; 421-423.
16. Kinnamon CJ, Henzler DM, Royer SM. HVEM ultrastructural analysis of mouse fungiform taste buds, cell types and associated synapses. *Microsc Res Tech* 1993; 26: 142-156.
17. Kobayashi K. Three-dimensional architecture of connective tissue core of the lingual papillae in the guinea pig. *Anat Embryol* 1990; 182: 205-213.
18. Krause WJ, Cutts JH. Morphological observations on the papillae of the opossum tongue. *Acta Anat* 1982; 113: 159-168.
19. Kubota K, Fukuda N, Asakura S. Comparative anatomical and neurohistological observations on the tongue of the porcupine (*Hystrix cristata*). *Anat Rec* 1966; 155: 261-268.
20. Kullaa-Mikkonen A, Sorvori TE. A scanning electron microscopic study of the dorsal surface of the human tongue. *Acta Anat* 1985; 123: 114-120.
21. Luna LG. Manual of Histologic Staining Methods of the Armed Forces Institute of Pathology. Third Ed. Mc. Graw- Hill Book Company. Toronto, London, 1968.
22. Miller II, Preslar AJ. Spatial distribution of rat fungiform papillae. *Anat Rec* 1974; 181: 679-684.
23. Miller RL, Chaudry AP. Comparative ultrastructural of vallata, foliate and fungiform taste buds of golden Syrian hamster. *Acta Anat* 1976; 95: 75-92.
24. Miller II, Smith DV. Quantitative taste bud distribution in the hamster. *Physiol Behav* 1984; 32: 275-285.
25. Mistretta CM, Goosens KTA, Forinos I, Reacardt LF. Alterions in size, number, and morphology of gustatory papillae and taste buds in BDNF null mutant mice demonstrata neurol dependence of developing taste organs. *J Comp Neurol* 1999; 409: 13-24.
26. Nomina Anatomica Veterinaria. Fourth ed. Prepared by the International Committee on Veterinary Gross Anatomical Nomenclature and Authorized by the eighteenth general Assembly of the World Association of Veterinary Anatomists. Gent. 1994.
27. Nomina Histologica Veterinaria. Revised by the International Committee on Veterinary Gross Anatomical Nomenclature and Authorized by the eighteenth general Assembly of the World Association of Veterinary Anatomists. Gent. 1994.
28. Paulson RB, Hayes TG, Sucheston ME. Scanning electron microscope study of tongue development in the CD-1 mouse fetus. *J Cran Gen Dev Biol* 1985; 5: 59-73.
29. Robinson PP, Winkles PA. Quantitative study of fungiform papillae and taste buds on the cat's tongue. *Anat Rec* 1990; 225: 108-111.
30. Utiyama C, Watanabe I, König B, Koga LY, Semprini M, Tedesco RC. Scanning electron microscopic study of the dorsal surface of the tongue of calomys callosus mouse. *Ann Anat* 1995; 177: 569-572.
31. Whitehead MC, Beeman CS, Kinsella BA. Distribution of taste and general sensory nerve endings in fungiform papillae of the hamster. *Am J Anat* 1985; 173: 185-201.
32. Whitehead MC, Kachele DL. Development of fungiform papillae, taste buds and their innervation in the hamster. *J Comp Neurol* 1994; 340: 515-530.
33. Zahm DS, Munger BL. The innervation of the primate fungiform papilla development, distribution and changes following selective ablation. *Brain Res Rev* 1985; 9: 147-186.